

Tổng kết năm: Lướt qua 25 điểm nhấn của năm 2025

Shipping

Năm 2025, các căng thẳng địa chính trị – từ xung đột ở Trung Đông, mở rộng các lệnh trừng phạt, đến tranh chấp thương mại và nạn cướp biển gia tăng – tiếp tục đặt ra những thách thức lớn đối với an ninh và hoạt động hàng hải.

Trong khi ngành hàng hải đẩy mạnh số hóa, các sáng kiến bền vững và nhiên liệu thay thế, việc trì hoãn Khuôn khổ Net-Zero đã tạo ra sự không chắc chắn trong các quy định về phát thải. Suốt năm qua, lĩnh vực hàng hải một lần nữa thể hiện khả năng thích ứng đáng kể, đón nhận đổi mới công nghệ và tăng cường hợp tác để giải quyết các thách thức về loại bỏ khí thải carbon và vận hành. Những nguyên tắc định hướng này sẽ tiếp tục định hình con đường của ngành trong năm 2026, bảo đảm tiến bộ được thúc đẩy một cách có trách nhiệm và thận trọng.

Khi ngành vạch lộ trình hướng tới tương lai không phát thải thì an toàn và yếu tố con người vẫn là trọng tâm của quá trình chuyển đổi. Sáng tạo, trách nhiệm với môi trường và khả năng thích ứng sẽ tiếp tục là các ưu tiên then chốt trong năm 2026, với hợp tác và đoàn kết giữ vai trò trung tâm để duy trì đà tiến.

Hãy để năm 2026 là năm chúng ta thay đổi tư duy – từ tuân thủ một cách hình thức (checkbox), văn hóa đổ lỗi và tư duy ngắn hạn – sang tập trung vào tăng trưởng, khả năng thích ứng và sự xuất sắc, với thuyền viên được đặt ở vị trí trung tâm của mọi quyết định. Trước khi bước sang năm mới, hãy cùng nhìn lại những thời khắc quan trọng đã định hình năm 2025:

Tháng 1/2025

Rủi ro “đội tàu bóng tối” và các lệnh trừng phạt gia tăng

Trong tháng 1, Tổng Thư ký IMO Arsenio Dominguez nhấn mạnh những rủi ro ngày càng lớn từ các tàu chở dầu đã cũ hoạt động trong cái gọi là “đội tàu bóng tối”.

Những tàu này thường được sử dụng để né tránh trừng phạt và ngày càng liên quan đến các vụ va chạm, hỏng hóc và chuyển tải dầu giữa các tàu không an toàn. Ông Dominguez thông báo IMO sẽ xem xét lại một nghị quyết năm 2023 vào tháng 3 nhằm tăng cường giám sát các hoạt động này. Đồng thời, EU thông qua gói trừng phạt thứ 15 đối với Nga; 12 quốc gia phương Tây – bao gồm Đức, Vương quốc Anh cùng các nước Bắc Âu và Baltic – nhất trí các biện pháp phối hợp để làm gián đoạn hoạt động của đội tàu bóng tối của Nga.

Tử vong trong không gian kín làm dấy lên lo ngại về an toàn

Đến tháng 1/2025, InterManager ước tính khoảng 350 thuyền viên và người lao động trên bờ đã bị tử vong trong các tai nạn không gian kín kể từ năm 1996, riêng từ năm 2022 đã ghi nhận 70 trường hợp. Đáng chú ý là các tai nạn ngày càng liên quan đến sĩ quan cấp cao và công nhân trên bờ, thúc đẩy lời kêu gọi tăng cường huấn luyện, tuân thủ quy trình và thực thi trên toàn ngành.

Thuyền viên tàu Galaxy Leader bị giữ được trả tự do

25 thuyền viên của tàu chở ô tô Galaxy Leader bị giữ đã được lực lượng Houthis ở Yemen thả vào tháng 1/2025, sau khi bị giam giữ từ tháng 11/2023 trên Biển Đỏ như một hành động trả đũa liên quan đến xung đột Israel–Hamas. Việc trả tự do – đạt được sau nhiều tháng ngoại giao và một thỏa thuận ngừng bắn tại Gaza – chứng kiến thủy thủ đoàn đa quốc tịch (Philippines, Bulgaria, Mexico, Ukraine, Romania) được chuyển sang Oman trước khi trở về nước. Động thái này được IMO và ngành vận tải biển hoan nghênh.

Tháng 2/2025

IMO thúc đẩy hướng dẫn huấn luyện nâng cao cho tàu sử dụng nhiên liệu thay thế

Tiểu ban Yếu tố Con người, Huấn luyện và Ca trực (HTW) của IMO họp tại London từ ngày 10–14 tháng 2 và đã thống nhất dự thảo hướng dẫn chung tạm thời về huấn luyện thuyền viên làm việc trên các tàu sử dụng nhiên liệu thay thế và công nghệ mới. Hướng dẫn bao gồm methanol, amoniac, hydro, LPG, hệ thống pin và pin nhiên liệu, phản ánh quá trình chuyển đổi năng lượng đang tăng tốc của ngành.

Tháng 3/2025

Va chạm gây chết người ở Biển Bắc

Ngày 10 tháng 3, tàu chở dầu Stena Immaculate đang thả neo ngoài khơi East Yorkshire thì bị tàu hàng Solong – chở nhiên liệu máy bay – đâm phải. Một đám cháy lớn bao trùm cả hai tàu. Hơn 30 người được cứu, nhưng một thuyền viên của tàu Solong bị mất tích và được cho là đã tử vong. Lo ngại về ô nhiễm môi trường gia tăng do rò rỉ nhiên liệu và ô nhiễm nhựa, trong khi thuyền trưởng tàu Solong bị bắt với cáo buộc ngộ sát do sơ suất nghiêm trọng.

Houthi và tình hình bất ổn tại Biển Đỏ

Giữa tháng 3, Mỹ tiến hành không kích các mục tiêu của Houthis tại Yemen. Bất chấp lệnh ngừng bắn ở Gaza đạt được trước đó trong năm, lực lượng Houthis vẫn tiếp tục đe dọa các tàu

có liên quan đến Israel. Nhóm này chính thức bị Mỹ liệt kê là tổ chức khủng bố, nhấn mạnh những rủi ro dai dẳng đối với tàu thuyền quá cảnh Biển Đỏ và Vịnh Aden.

Singapore ban hành tiêu chuẩn tiếp nhiên liệu methanol

Tháng 3, Singapore công bố Tài liệu Tham chiếu Kỹ thuật 129, thiết lập tiêu chuẩn toàn diện đầu tiên trên thế giới cho việc tiếp nhiên liệu methanol. Khung tiêu chuẩn quy định các yêu cầu về chuyển tải, huấn luyện thuyền viên, an toàn vận hành và sử dụng lưu lượng kế đo khối lượng, củng cố vai trò dẫn đầu của Singapore trong triển khai nhiên liệu thay thế.

Gia tăng gây nhiễu và giả mạo tín hiệu dẫn đường vệ tinh

Tình trạng gây nhiễu và giả mạo GNSS gia tăng đã nổi lên như một thách thức nghiêm trọng đối với an toàn hàng hải và dẫn đường toàn cầu trong năm 2025. Ngày 17/3, các tổ chức của Liên Hợp Quốc phụ trách viễn thông, hàng không và hàng hải là ITU, ICAO và IMO đã ra tuyên bố chung bày tỏ “quan ngại sâu sắc” trước số lượng ngày càng tăng các sự cố can thiệp có hại vào Hệ thống Dẫn đường Toàn cầu bằng Vệ tinh (GNSS). Các tổ chức này kêu gọi các quốc gia thành viên hành động khẩn cấp để bảo vệ các băng tần vô tuyến điện quan trọng và nhấn mạnh nhu cầu triển khai ngay các biện pháp bảo đảm độ tin cậy và tính toàn vẹn của dịch vụ GNSS, vốn thiết yếu cho hoạt động dân sự, hàng hải và nhân đạo trên toàn thế giới.

Tháng 4/2025

Chiến tranh thương mại Mỹ–Trung leo thang

Đầu tháng 4, Mỹ áp thuế lên tới 145% đối với hàng nhập khẩu từ Trung Quốc, kéo theo phản ứng trả đũa nhanh chóng từ Bắc Kinh với mức thuế lên tới 125% đối với hàng của Mỹ. Sự leo thang này làm gián đoạn thương mại xuyên Thái Bình Dương, dẫn đến nhiều chuyến tàu bị hủy và khiến sản lượng thông qua cảng sụt giảm mạnh. Cảng Los Angeles báo cáo lượng hàng nhập giảm 30%, còn xuất khẩu của Trung Quốc sang Mỹ giảm 21% so với cùng kỳ trong tháng 4.

ILO thống nhất mức lương tối thiểu mới cho thuyền viên

Trong các ngày 14–15/4, Ủy ban Hàng hải Chung của ILO đã thống nhất thang lương tối thiểu mới cho thủy thủ AB, với các mức:

- **690 USD** từ 1/1/2026
- **704 USD** từ 1/1/2027
- **715 USD** từ 1/1/2028

Mức này tăng hơn 6% so với thỏa thuận trước đó.

Tháng 5/2025

Khảo sát của WISTA nêu bật khoảng cách về giới

Khảo sát của IMO–WISTA công bố vào tháng 5 cho thấy phụ nữ chỉ chiếm 1% lực lượng thuyền viên toàn cầu, mặc dù họ chiếm gần 19% các vị trí hàng hải làm việc trên bờ. Kết quả này tiếp tục củng cố lời kêu gọi tăng cường các nỗ lực về **đa dạng, công bằng và hòa nhập (DEI)** trên toàn ngành.

Ngành Hàng hải phản đối tình trạng bỏ rơi và hình sự hóa vi phạm của thuyền viên

Đến tháng 5, ITF đã ghi nhận 158 vụ bỏ rơi tàu, ảnh hưởng đến hơn 1.500 thuyền viên. Các tổ chức trong ngành – bao gồm IMO, ILO, ITF và ICS – cam kết phối hợp hành động nhằm cải thiện việc đối xử công bằng, huấn luyện về tư pháp và tăng cường trách nhiệm giải trình, dù các thách thức trong thực thi vẫn còn tồn tại.

Tháng 6/2025

Công ước Hồng Kông chính thức có hiệu lực

Ngày **26/6**, Công ước Hồng Kông về tái chế tàu an toàn và thân thiện với môi trường chính thức có hiệu lực. IMO coi đây là một cột mốc mang tính bước ngoặt, trong khi BIMCO dự báo trong thập kỷ tới có thể có tới 16.000 tàu – tương đương 700 triệu DWT – được đưa đi tái chế.

Sửa đổi MLC tăng cường quyền của thuyền viên

Trong tháng 6, ILO thông qua các sửa đổi đối với Công ước Lao động Hàng hải (MLC), lần đầu tiên **chính thức công nhận thuyền viên là lực lượng lao động chủ chốt**, đồng thời yêu cầu các quốc gia bảo đảm sự bảo vệ và phúc lợi cho họ.

Tháng 7/2025

Vụ tấn công chết người tại Biển Đỏ đánh dấu sự leo thang

Đầu tháng 7, các tay súng đã tấn công tàu hàng rời Eternity C mang cờ Liberia tại Biển Đỏ, làm **ít nhất 2 thuyền viên thiệt mạng** và khiến con tàu bị chìm. Đây là vụ tấn công hàng hải gây chết người đầu tiên trong khu vực kể từ tháng 6/2024.

Tháng 8/2025

Sửa đổi Phụ lục VI của MARPOL

Các sửa đổi đối với Phụ lục VI của MARPOL có hiệu lực từ 1/8/2025, yêu cầu các tàu từ 5.000 GT trở lên phải thu thập và báo cáo dữ liệu tiêu thụ nhiên liệu chi tiết hơn nhiều, bao gồm:

- Tiêu thụ theo từng động cơ/đối tượng sử dụng
- Mức tiêu thụ khi tàu không hành trình
- Việc sử dụng điện bờ (OPS)
- Khối lượng công vận chuyển (tấn/TEU/dặm hành khách)

Những yêu cầu này đòi hỏi **cập nhật Kế hoạch Quản lý Hiệu quả Năng lượng Tàu (SEEMP)** nhằm cải thiện giám sát phát thải và phân tích hiệu quả năng lượng.

Tháng 9/2025

AI tái định hình vận tải biển và đóng tàu

Trong suốt năm 2025 – đặc biệt là trong tháng 9 – việc ứng dụng trí tuệ nhân tạo (AI) đã tăng tốc mạnh mẽ. Các sáng kiến trải rộng từ soi chiếu hàng hóa bằng AI, tự động hóa xưởng đóng

tàu, đến phát hiện rơi container. Lãnh đạo ngành nhận định, tiến bộ trong ứng dụng AI năm 2025 **vượt tổng thành quả của 5 năm trước đó cộng lại.**

SIRE 2.0 tròn một năm triển khai

Đến tháng 9, đã có hơn 22.000 cuộc kiểm tra SIRE 2.0 được thực hiện tại 2.100 cảng trên toàn thế giới. Chỉ 0,2% trường hợp phải sử dụng phương án dự phòng bằng giấy, cho thấy quá trình chuyển đổi số đã diễn ra thành công.

Chiến dịch kiểm tra tập trung (CIC) về tuân thủ BWM

Ngày 1/9, Paris MoU và Tokyo MoU khởi động Chiến dịch Kiểm tra Tập trung (CIC) về Quản lý Nước Dằn (BWM), kéo dài đến 30/11/2025. Các chiến dịch tương tự cũng được triển khai đồng thời bởi nhiều MoU khác, bao gồm Ấn Độ Dương, Địa Trung Hải, Biển Đen và Viña del Mar. Phạm vi của chiến dịch nhằm đánh giá mức độ tuân thủ trên toàn cầu đối với Công ước BWB (2004), tập trung vào các nội dung chính:

- Phê duyệt và cập nhật Kế hoạch Quản lý Nước Dằn (BWMP)
- Huấn luyện thuyền viên và mức độ quen thuộc với vận hành hệ thống
- Tính chính xác và công tác bảo quản Nhật ký Nước Dằn (BWRB)
- Phê duyệt và tình trạng vận hành của thiết bị BWMS
- Xác minh chứng nhận BWB và các trường hợp miễn trừ
- Quy trình quản lý và thải bỏ cặn bùn nước dằn

Tháng 10/2025

Đàm phán về Net-Zero tại IMO bế tắc

Phiên họp bất thường của MEPC vào tháng 10 kết thúc mà **không đạt được đồng thuận về Khuôn khổ Net-Zero**, phơi bày những chia rẽ sâu sắc về định giá phát thải và tiêu chuẩn nhiên liệu, dù trước đó đã có chấp thuận về nguyên tắc tại MEPC 83.

Công bố kết luận điều tra vụ Wakashio

Tháng 10, tòa án điều tra vụ tàu MV Wakashio bị mắc cạn năm 2020 kết luận rằng con tàu **có thể đã được cứu trong tuần đầu tiên**. Các thiếu sót trong quản lý buồm lái, phối hợp cứu hộ và phản ứng của chính quyền địa phương được xác định là các yếu tố góp phần.

OCIMF phát động Chiến dịch Kiểm tra Trọng tâm

OCIMF khởi xướng **Chiến dịch Kiểm tra Trọng tâm kéo dài 6 tháng** theo **SIRE 2.0**, nhằm đánh giá mức độ tăng cường an ninh của tàu và sự sẵn sàng của thuyền viên, phản ánh những lo ngại an ninh ngày càng gia tăng.

Tháng 11/2025

Cướp biển Somalia tái bùng phát

Từ cuối tháng 10 sang tháng 11, nạn cướp biển Somalia bùng phát trở lại mạnh mẽ. Vụ tàu chở dầu HELLAS APHRODITE bị tiếp cận và lên tàu ngày 6/11 là một trong những vụ tấn công ở xa bờ nhất trong nhiều năm, đẩy đánh giá mức đe dọa khu vực lên **ngưỡng nghiêm trọng**.

Tháng 12/2025

NTSB công bố báo cáo cuối cùng về MV Dali

Tháng 12, NTSB kết luận rằng một dây tín hiệu bị lỏng là nguyên nhân gây mất điện, dẫn đến vụ va chạm năm 2024 của MV Dali với cầu Key Bridge (Baltimore). Báo cáo chỉ ra nhiều vấn đề an toàn mang tính hệ thống và đưa ra các khuyến nghị nhằm ngăn ngừa sự cố mất điện tương tự trong tương lai.

Số lượng nữ thuyền viên tại Hy Lạp tăng mạnh

Một nghiên cứu công bố tháng 12 cho thấy số nữ thuyền viên đăng ký tại Hy Lạp tăng 65,6% trong giai đoạn 2020–2024, đưa quốc gia này vượt xa mức trung bình toàn cầu và châu Âu.
